

Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 24. Rationes principales, ob quas laboriosam olim pœnitentiam,
ante gravium criminum absolutionem, Patres exegerunt, demonstrant
aliquid de rigore illo adhuc hodie retinendum, ad consequendos ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

tur. Igitur Confessarius iisdem rationibus principibus moveri debet, eundemque suam principalem sibi proponere. Cum eodem quo Ecclesia spiritum animatum esse nequeat, nisi eundem in finem collimet; eadem proinde rationes, saltem principales, sibi proponat.

CAPUT XXIV.

Rationes principales, ob quas laboriosam olim penitentiam, ante gravium criminum absolutionem, Patres exegerunt, demonstrant aliquid de rigore illo adhuc hodie retinendum, ad consequendos fines, quos sibi veteres Patres proposuerunt: dammodo non damnetur Ecclesia moderna praxis, juxta quam Confessarius, ante peractam satisfactionem, us hodie absolutioni beneficium impartitur, quos juxta divina Scriptura & Sanctorum regulas, judicant plene conversos.

303 **V**arias diuturnae laboriosaeque illius penitentiae, dilataeque absolutionis causas Morinus refert l. 1. c. 14. 15. 16. 17. Et l. 3. c. 1. & seqq. Et l. 9. c. 4. Prima ratio, cur tam duras longaque penitentias exegerunt, illa est, quam post SS. Patres Tridentinum allegat sess. 14. c. 8. quod scilicet crimina post baptismum commissa vix longae graviora essent commissis ante baptismum, Deoque specialiter injuriosa, ratione baptismi, in quo justificati & amici Dei facti sumus. *Profecto divinae justitiae ratio exigere videtur, ut aliter ab eo in gratiam recipiantur, qui ante baptismum per ignorantiam deliquerunt; aliter vero qui semel à peccato, & a demonis servitute liberati, & accepto Dei dono, scientes templum Dei violare, & Spiritum sanctum contristare non formidarunt.*

304 Hanc rationem plurimum illustrat Morinus l. 3. c. 1. 4. 5. 6. & 7. illustratissimaeque Patrum testimonio confirmat, ostenditque quod idem crimina post baptismum commissa sine magno fletibus & laboribus regulariter non remittantur, atque idem Sacramentum Penitentiae laboriosius baptismus à Patribus fuerit nuncupatus.

305 Quia verò Patres magnam laboriosamque penitentiam non solum requisierunt in vindictam & satisfactionem majoris eorum gravitatis, sed & ad placandam Dei iram, eaque placatam obtinendam dispositionem necessariam ad peccatorum veniam; idem laboriosam illam penitentiam ante absolutionem requisierunt.

306 Hanc rationem etiamnum procedere, conspicuum est ex eo quod nec minus gravia modo sint crimina post baptismum commissa, quam olim, nec facilius sit corruptissimo hoc saeculo divinam justitiam placare, veniamque peccatorum, & media ad illam necessaria, veram utique solidamque à peccatis conversionem à divina misericordia obtinere, quam primis Ecclesiae saeculis, in quibus longè magis abundabat sanctitas, & longè minus regnabat iniquitas. Interim nihil magis hodie peccatores fugiunt & abhorrent, quam duros penitentiae labores, quibus olim peccatores se lubentissimè subiciebant.

307 Secunda ratio fuit, quia animarum vulnera, maxime graviora, sic se habere Patres censuerunt, simili modo curanda, sicut graviora corporum vulnera, quae morà indigent, ut secundum medicinæ leges curentur. Et sicut nimis festina curatio, debetque ad sanandum rigoris remissio, vulnus corporale non sanat, sed auget; ita & de gravioribus animarum vulneribus Patres senserunt. Sic Cyprianus ratiocinatur in lib. de lap-

sis. Sic Clerus Romanus epist. 31. ad Cyprianum. Sic sancti Martyres & Confessores apud Cyprianum epist. 26. Sic Ambrosius in Psal. 118. in hunc verbum: *viserere mihi secundum verbum suum.* Eadem quoque corporalis vulneris comparatione Patres utuntur, ut ostendant, diuturniore & molestiore penitentia indigere peccatores inveteratos, & lapsos, quam alios.

Si secundo, & tertio, & adhuc frequentius, in eodem loco membra frangantur (ait post Origenem Augustinus serm. 78. de temp.) potest intelligere charitas vestra, cum quantis doloribus vulnera ipsa curanda sunt; & tamen post longas & multas tribulationes, vix erit antequam ad pristinum statum ipsa valeant revocari. Similis ratio in animarum fracturis esse credenda est. Hanc quoque rationem hodie non cessare, per se manifestum est. Si etiam hac in re vulnerum spiritualium curatio simili esse debeat curationi vulnerum corporum; non mirum quòd Patres, ut spirituales Medici, longas illas & magnas molestias à peccatoribus exegerunt ante eorum curationem, seu sanationem spiritualem, etiam imperfectam; quemadmodum Medici corporales eas exigunt ante sanationem corporalem.

Tertia ratio dilatae absolutionis usque ad peractos penitentiae labores (quam potissimum vocat Morinus l. 9. c. 4. in fine) fuit quia conversio vera & solida, seu plena (ad validam fructuosamque absolutionem necessaria) praesertim post graviora crimina, paulatim ordinariè acquiritur, & à Deo per bona opera, longasque & serentes orationes gradatim impetratur. Quam rationem capite libri tertii ultimo (inquit Morinus) non indigentè explicavimus. Atque ita esse, nos ex Scripturis & Patribus cap. 40. & 41. demonstrabimus. Sequiturque ex ratione prima. Laboriosa namque penitentiae opera, post graviora crimina, non solum necessaria sunt ad satisfaciendum pro poena temporali, quae solvenda superest post veniam peccati; sed & ordinariè ad impetrandam ipsamque peccatorum veniam, evadendamque poenam aeternam (prout ex Scriptura & Patribus ostendimus cap. 41. §. 1. & 2.) Si autem necessaria sint ad obtinendam peccatorum veniam, evadendamque poenam aeternam: per consequens necessaria sunt ad impetrandam dispositionem, sine qua nec peccati veniam peccator obtinere potest, nec aeternam poenam evadere. Hanc etiam rationem hodie procedere certissimum est. Neque enim plena conversionis donum minus hodie, quam olim, requiritur ad veniam peccatorum obtinendam per absolutionis beneficium. Nec facilis vel citius à Deo hodie, quam olim, impetratur.

Quarta ratio fuit, quia antiqui Patres admodum exhorruerunt, ne Sacramenta cum indignis communicarent, atque idem diligentissimè semper caverunt, ne quemquam absolvent, quem prius à Deo vel absolutum, vel per plenam conversionis gratiam à Deo visitatum, per Sacerdotum proinde ministerium mox absolventum, quantum homini fas est; non cognoscerent. Idem ergo reos graviorum criminum ordinariè non absolvent, nisi per dignos penitentiae fructus, & laboriosa opera se à Deo vel absolutos, vel (ut proxime dictum est) visitatos ostenderent. Ex dignis namque penitentiae fructibus, & dictis operibus, non ex sola confessione, seu oris profectione, cognoscendam voluerunt plenam animi conversionem, prout infra cap. 48. & seqq. demonstrabitur. Quod cum in ipsa quoque divina Scriptura fundatum sit, etiamnum procedit. Nec minus hodie diligenter cavendum, ne Sacramenta indignis, seu porcis margaritis conferamus; ne proinde eos absolvamur, quos à Deo vel absolutos, vel per plenam

conversionis gratiam à Deo visitatos non cognoscimus.

311 Hanc rationem tangit Gregorius hom. 26. in Evangel. *Ut ligandi atque solvendi potestas ritè exerceatur, videndum que culpa præceperit, aut que sit pœnitentia secuta post culpam* (de pœnitentia externa, seu externis pœnitentiæ operibus haud dubiè loquitur; eum de ea certissimè loquitur, ex qua humanitùs cognoscimus, peccatorem à Deo interius per compunctionis gratiam visitatum. Sequitur enim) *ut quos omnipotens Deus per compunctionis gratiam visitat, pastoralis sententia absolvat. Tunc enim vera est absolutio Præsentis, cum æterni arbitrium sequitur Judicis. Quod benè quadrivani mortui resurrectio illa significat, que videlicet demonstrat, quia mortuum Dominus vocavit, & vivificavit, dicens, Lazare veni foras; & postmodum is qui vivens egressus fuerat, à discipulis est solutus, sicut scriptum est: cùmque egressus esset, qui fuerat ligatus in istius, tunc dixit discipulis, solvite eum, & sinite abire. Ecce illum discipuli jam viventem solvunt, quem Magister resuscitaverat mortuum. Si enim discipuli Lazarum mortuum solverent, scelerem magis offenderent, quàm virtutem. Ex qua consideratione intuemus, quòd illos nos debemus per pastorem auctoritatem solvere, quos Authorem cognoscimus per suscitantem gratiam (plenè utique conversionis ad absolutionem sufficientis) vivificare, vel completè in actu secundo (si compunctio sit charitate perfectà) vel in actu primo proximo, si sit imperfecta, quæ peccatorem saltem idoneum reddat, qui per ministerium reconciliationis absolvatur.*

312 Hanc doctrinam, sicut à superioribus Patribus, Eucherio Lugdunensi Episcopo homil. post Dom. IV. Quadrages. Augustino serm. 8. de verb. Dom. & hom. 27. inter 50. Ambrosio l. 2. de pœnit. c. 4. traditam Gregorius accepit; sic posteriores Patres, velut sacrum depositum, ab ipso acceperunt. V. Beda in lib. sciuitillarum c. 74. Concilium Aquisgranense anni 816. c. 37. Christianus Drumarus Corbiensis Monachus in exposit. Matth. c. 10. S. Eligius Noviodunensis Episcopus homil. 11. Qui & hom. 4. ante absolutionem exigit, ut peccator veterem hominem expoliet cum actibus suis, & novum induat, & salutaris pœnitentiæ operibus se dignum præstiterit, qui à Deo invisibiliter (in actu primo vel secundo, ut supra) absolvetur: Nos quia vices Christi agimus (inquit) quos ille invisibiliter absolvendo dignos suâ reconciliatione judicat (id est dignos qui ipsi reconciliantur, per eos quibus dedit reconciliationis ministerium, ut supra) nos invisibiliter reconciliando per officium nostri ministerii absolvimus. Eos absolutione dignos ex dignis pœnitentiæ fructibus, seu dictis operibus cognoscimus.

313 Quinta ratio fuit, quia sancti Patres pœnitentiam, à qua citò & facilè receditur, non probant, nec receperunt, nec taliter pœnitentes verè & plenè pœnitentes censuerunt, nec absolutione dignos, sed ad hoc pœnitentiam solidam requisiverunt & constantem: graviozem Christo contumeliam fieri censentes, si quis se Christi filiis aggreget, mox eum proditurus, quàm si à Christo alienus esse perseveret. Ista quippe causa fuit unius tantum olim pœnitentiæ. Ista causa tantæ cautionis, nedum in peccatoribus absolvendis, sed & ad pœnitentiam recipiendis. Cùm melius esse judicarent, pœnitentiæ iter non inire, quàm in ipsa pœnitentiâ aliquid facere, quòd postea indigeret pœnitentiâ, ut Ambrosius loquitur l. 2. de pœnit. c. 11. Ista etiam causa fuit Augustino dicendi: *Pœnitentes, pœnitentes, pœnitentes, si tamen estis pœnitentes, & non irridentes, mutate vitam.* Ista denique causa, propter quam Conci-

lium Agathense can. 11. statuit, *pœnitentiam juvenibus facilè committendam non esse, propter ætatis fragilitatem tantam, ut à bonis propositis ingenii & ætatis mobilitate facilè & citò deficiant.*

Salutari utique absolutionis dilatione, laboriosis pœnitentiæ operibus conjunctâ, sancti illi viri, divino lumine illustrati, pœnitentiæ stabilis & impœnitentiæ firma jacere voluerunt fundamenta. Cujus oppositum faciunt, qui, præproperè absolviendi facilitate, & levissimorum pro gravissimis delictis pœnitentiæ operum molli injunctiõe, causa sunt cur innumerabilium hodie Christianorum hominum vita, in perpetua confessionum & criminum vicissitudine consistat (quod profectò indignum est fidei majestate, & Evangelii sanctimoniam:) suâ enim illâ facilitate mollicieque efficiunt, ut vim acerbitateque morbi sui non sentientes ægroti, in illum reincidere denud non reformident. Imò quasi ludus illis sit peccando cadere in morsem, inquit Augustinus serm. 34. de divers. Dumque tam facilè & tam citò, eum modica & ferè nulla pœnitentiâ, sibi delicta dimitti malè præsumunt, istaque præsumptio ex eorum animis criminum memoriam abolet, lachrymas comprimit, gemitus sedat, divini judicii metum adimit, à Deo derelicti traduntur in passiones ignominie, in gravioraque & turpiora sædissimè prolabantur. Quæ omnia nostro hoc sæculo quotidie conspiciuntur. Et idè Ambrosius ad illa verba Psal. 118. *de lege tua miserere mei: Vultus* (inquit) *grande & tetrum perfectioris medicinæ remedia deposcit... Citò enim rejicitur, quod sanatum lege medicinæ non fuerit... Ideoque bonus medicus hujusmodi ægrum legitimè dicit esse curandum... Lege ergo miseretur, qui cum justitia sapientiaque miseretur... plerumque enim nos coercere delinquentes, majoris austeritatis est, quàm si ulciscaris. Traduntur enim in passiones ignominie, qui cum aliquid injustum commiserint, nullum culpæ pretium ferunt.*

Sexta ratio fuit puritas magna, quam exegerunt in sumpturis Eucharistiam, ad quam quia festinant absoluti, S. Cyprianus in lib. de lapsis vehementer invehitur in eos, qui sic præcipiant absolutionem, ut peccatores, parvâ post gravius crimen temporis morâ interpositâ, sanctum Domini invadant, vim quasi inferentes corpori & sanguini Christi.

Cum igitur omnes illæ rationes etiamnum militent, & eadem hodie Ecclesia sit, quæ fuit olim, idem hodie interior Ecclesiæ spiritus, qui fuit olim, idem hodie infallibile de fide & moribus judicium, quod fuit olim (quemadmodum enim primis sæculis Ecclesia fuit columna & firmamentum veritatis; ita est & hodie, & futuris erit sæculis) sicut prioribus sæculis falli non potuit in suo judicio, quo cum Patribus passim omnibus judicavit de gravitate longè majore criminum post baptismum commissorum, quàm ante baptismum; de animarum vulneribus eâ ratione curandis (cum proportione) quâ curantur vulnera corporum; de plenæ conversionis dono (post graviora crimina) per magnas preces, gemitus, & opera pietatis, ordinariè paulatim, & gradatim impetrando; de non absolvendo, nisi quem Deus per gratiam compunctionis visitaverit, & visitasse innoverit per dignos pœnitentiæ fructus; de non probanda pœnitentiâ, à qua citò & facilè receditur, uti nec Christianorum vita perpetuis confessionum & relapsuum circulis involuta; de magna puritate ad fructuosam Eucharistiæ sumptionem requisita, &c. Ita nec hodie falli potest, idem judicando. Et sicut certum est, eandem hodie esse, quæ fuit olim, criminum gravitatem; eandem sanctitatem Sacramentorum; eandem difficultatem placandi Deum post graviora crimina; eandem difficultatem post illa obtinendi plenæ conversio-

nis donum, &c. Ita certum est eundem in substantia de his esse Ecclesiam sensum, qui fuit olim, idem iudicium, quod fuit olim. Quod enim olim iudicavit, infallibiliter iudicavit. Infallibile verò iudicium suum Ecclesia nunquam mutat. Quem admodum ergo infallibili iudicio rationes supradictas olim approbavit; sic & hodie approbat.

317 Cùmque aliunde certum sit ea quae in praxi requirunt in administrante & suscipiente Sacramenta, conformia esse rectissimo infallibilique iudicio, quod habet circa ista; nec minus certum, iudicium Ecclesiae, de rebus eodem modo se habentibus, semper esse idem. Tandem ex his omnibus conficitur, certum esse, Ecclesiam, huius saeculis, quantum ex se, sive in quantum non cogitur condescendere & dissimulare, propter infirmitatem & torporem filiorum suorum, eadem hodie requirere in administrante & suscipiente Sacramenta, quae olim requisivit. Eadem (inquam) quantum ad substantiam & finem intentum (cùm idem sit spiritus interior, idem proinde finis principalis ipsius; ab eodemque Spiritu sancto instruitur, & regatur) tamen non requirat eadem quantum ad hoc vel istud determinatum medium. Quo fit ut, licet hodie non exigat illas poenitentiae solemnitates, quas olim exigebat; nec ut peccator exerceatur in quatuor poenitentiae stationibus supra dictis; nec ut tot annis subire jubeatur tot determinatè jejunia; tot annis interdictus sit à percipienda Eucharistia; neque ut ante reconciliationem & communionem, divinae iustitiae satisfecerit satisfactione plenà, &c. sed determinationem mediatorum relinquat arbitrio Sacerdotum, quibus commissum est reconciliationis ministerium. Eandem tamen dispositionem interioriorem requirit in peccatoribus ut absolvantur, & ut divina Eucharistiae participes fiant; eandem proinde sollicitudinem & adusum ad illam acquirendam; ita ut hodie (sicut olim) peccatores totis viribus satagere debeant, ut per media convenientia, scilicet orationes, gemitus, & sui coram Deo humiliactiones, à Deo impetrent plenam conversionis donum, per quod dispositi fiant ad absolutionis beneficium, vi cuius exeuntes de statu peccati, transiant in statum filiorum Dei; sive interim istidem per omnia quoad hoc mediis utantur, quibus olim, sive non: dummodò iis utantur, quae fidei majestas, & oracula sacra requirunt, semperque proinde & ubique in Ecclesia practicata sunt. Unde tamen ad plenam conversionem absolutè necessarium non sit, corpus involvi cilicio; enecari vigiliis, inediiis, hamicubationibus; eruentari flagellis, &c. (nec enim omnibus ista possibilia sunt, atque in his Ecclesia & saecula variarunt) necesse tamen est, & semper fuit (regulariter loquendo) indulgere gemitibus, orationi insistere, mundi pompis renuntiare, peccatorum occasionibus & incentivis nuntium mittere, aliisque pietatis operibus diu multumque pro peccatorum gravitate, multitudine, tenacitate, pulsare ad fores divinae misericordiae, pro obtinendo grandi illo plenae conversionis dono. Quoad hoc enim nunquam Ecclesia variavit; sed haec è divinis Litteris didicit, Patres semper consenserunt, & praecipui Ecclesiae Doctores etiamnum consentiunt.

318 Atque ex his perspicuè apparet, quam verè cap. 23. ex S. Borromaeo, S. Bonaventura, &c. dixerimus, notitiam Canonum, & praxeos olim servatae in curandis animarum morbis, animarum Directoribus, si non omninò necessariam, certè utilissimam esse, ut praeculis habentes ea quae ab antiquis Patribus requisita fuerunt vel practicata, debitam similitudinem ideam forment, debitam utique ideam gravitatis peccatorum post baptismum commissorum; atque ex istidem Canonibus discant quoddam gravioribus aded facile non sit resurgere, plenam

que conversionis donum à Deo obtinere, sicut varii Juniores docent; quod donum istud multis precibus operibusque poenitentiae ac pietatis à Deo debeat gradatim impetrari; quod ordinariè sciendum non sit momentaneis lachrymulis & gemitibus, nisi aliis poenitentiae signis, seu dignis poenitentiae fructibus vehementer adminiculentur; quod eadem facilitate vera poenitentia non peragatur, quae putant multi, qui vel nullum, vel vix ullum molestam poenitentiae laborem assumere volunt, ut à peccatorum vinculis (quibus adtinguntur) sese liberent; quod plena conversio post graviora crimina ordinariè non sit negotium unius momenti vel horae, &c. Cùm idem sit hodie Poenitentiae Sacramentum, eadem divinae misericordiae & gratiae oeconomia, eadem se à peccatorum vinculis plenè extricandi difficultas, eadem gratiae & misericordiae Dei ad plenè se extricandum necessitas, idem ordo providentiae, &c. qui & quae olim iudicio Patrum fuerunt.

Er debitam quidem ideam gravitatis criminum post baptismum commissorum Director animarum formare, poenitentibusque imprimere potest & debet; attentam gravitate canonicam poenitentiam cuique graviori crimini olim impostam, attentio utique quod peccator tantum lugere debebat, & gravissimè poenitere, diuturnisque & molestissimis jejuniis in pane & aqua, multis item & magnis humiliactionibus, nemon exclusione à societate fidelium, & participatione Sacramentorum, imò & à conspectu divinorum mysteriorum affligi, priusquam ab absolutionem & communionem impetrare posset. Attento denique quod nonnulla ex illis aded gravia plerique Patres reputant, v.g. puerorum stuprum, ut eorum reis ne in fine quidem absolutionem & communionem reddendam censuerint.

Insuper notitia illa animarum Directoribus utilisissima, si non omninò necessaria est, ad hoc ut poenitentes molestiam & labores poenitentiae, post graviora, imò gravissima crimina, abhorrentes, facilius induci queant ad acceptandam & alacriter implendam poenitentiam, in comparatione poenitentiae olim pro similibus criminibus impostae levissimam. Ad quod multum juvabit poenitentibus ostendere, quod aequè gravia hodie crimina sint, quam olim, quodque proinde aequalem poenitentiam mereantur.

Sed & spiritus fortitudinis, relictus in sacris canonibus, praxique veterum Patrum, animare debet Confessarios ad eundem spiritum imbibendum: ex notitia namque & lectione veterum canonum, dum vident quod olim Sancti fecerunt, accenduntur ad imitanda potius exempla fortitudinis Sanctorum, quam mollitiei Juniorum. Cùm idem hodie sit (prout toties dixi) interior Ecclesiae spiritus, qui fuit olim, eodemque proinde spiritu agi debeat Ecclesiae Minister, seseque in tantum antiquitati conformare, in quantum proximi salus exigit.

Fructus ergo praecipuus, quem ex lectione veterum Patrum, canonumque, percipere debemus, est ut ex illis colligamus & hauriamus relictum in eis interiorem Ecclesiae & Sanctorum spiritum, debitamque ideam rerum, quas & nobilissimas, & poenitentibus imprimere non oportet.

Et quia ex ipsis aliqua sunt, non solum requiritur sita lege Ecclesiastica, sed & ipsamet lege aeterna, prout cap. 22. ostendimus, & huiusmodi censeri nequeunt abrogata, sed hodie aequè ac olim necessaria; aequè hodie, quam olim, sunt à peccatoribus exigenda.

CAPUT XXV.

Peccatoribus misericors & iustus Dominus peccata non remittit, nisi plenè sive toto corde